No. Q.405.169
The Public Library of the City of Boston.

#21

2nd Class S 692

only LC; P & HG

93161

after May 16, 1979

Stella clericorum. 0.O. Dr.u.J. (Köln,Heinrich Quentell, ca.1500). Mit grossem Titelholz=schnitt (Joseph von Arimathia, Krieger und Frauen am Kreuze Christi) und einer Initia=le. Got. Type. 35-36 Zeilen. 12 Bll. Klein 4°. Ppbd.
Hain 15074. Proctor 1435 (Typen 5,7,9,10). Voulliéme Köln 1106. Berlin 1041. Schreiber 5317. Kein Exemplar im Britischen Museum und (nach Winship) in den Vereinigten Staaten.- Der interessante, nur in diesem Quentelldruck ver=wendete Holzschnitt, weist nach Schreiber auf ein französisches Vorbild hin und ist abgebildet bei Schramm, Bilderschmuck 8, Nr. 494.- Titel=rand unbedeutend ausgebessert, gutes sauberes Exemplar.

Tella clerico-

rum actiones recte vite vtilissimis sentẽtijs illuminans

Stella

¶ Tractatus qui stella clericorum dicit̄. Feliciter incipit.

Quasi stella matutina ī medio nebule. id ē peccatoꝝ. Proprietates huius stelle matutine pñt referri ad quēlibet doctorē fidei. i. sacerdotē. Et ꝯtinent̄ in his ꝟsibꝫ. Lucis splēdorē fert secum fert q̄qꝫ rorē. Jngēs. dat letū. vigilāsqꝫ. docēs. p̄it ip̄m Solē defectū lune comitās. hiemisqꝫ. Tp̄e lucessit. cedēs estate q̄escit.

¶ Lucis splēdorē fert secū vt ibi. vos estis lux mūdi. Fert quoqꝫ rorē. s. in p̄dicatōe. vt ibi. Tenebrosa aq̄ in nubibus aeris. Jngens ē. vt ibi Ecce sacerdos magnꝰ. Dat letū. i. facit audiētē p̄dicatōem letū q̄ ē in tenebris ignorātie. Vigilāsqꝫ d̄r vt ibi. Btūs seruus quē cū venerit dñs inuenerit vigilātē. Docēs d̄r. s. ꝑ bonā famā ⁊ honestā ꝯuersationē. Preit ip̄m solē. i. xp̄m q̄ ē verus sol iusticie sicut miles dñm suū p̄cedit inimicos occidēdo suo gladio acuto. vt mortui mūdo viuāt xp̄o. Defectū lune comitās. i. sctē eccl̄ie ꝑ ꝯpassionē. Vñ q̄s infirmat̄ ⁊ ego nō infirmor Hiemisqꝫ tp̄e lucescit. i. ī tp̄e tribulatōis apparet in calore fidei. Cedēs estate q̄escit. s. in vrēte a feruore luxurie ⁊ a ceterꝫ vicijs. vñ Btūs q̄ potuit trāsgredi ⁊ nō ē trāsgressus Salo. Memēto creatoris tui ⁊c. Apl̄us. Diuisiones ministrātiū sunt in eccl̄ia dei. s. actiui. ꝯtēplatiui ⁊ p̄lati. vnusq̄sqꝫ in sua vocatōe ⁊ in suo ordine vl̄ ministerio vl̄ officio intēdat. vt ꝟtuose ⁊ viriliter in vinea opet̄. vñ Chryso. Multi sunt p̄lati siue sacerdotes noīe. sꝫ pauci sunt dignitate. vñ Apl̄s. Melius est eē paucos ⁊ vtiles q̄ꝫ multos ⁊ inutiles. Lucas. Messis q̄dē multa. oparij ꝟo pauci. s. fideles et veri Hiero. Si charitas facit p̄cium in rebus honestis nihil charius deo ⁊ hoībꝫ hñtibꝫ rōnem bono ⁊ vtili pastore. Joānes Pastor bonus aīam suā ponit ꝑ ouibꝫ suis. vñ Ter dictū est petro Petre amas me. Glosa. Amas me plus q̄ꝫ tuos cognatos ⁊ amicos. plus q̄ꝫ res tp̄ales. plus q̄ꝫ teip̄m. pasce oues meas. vñ dñs in euāge. Qui amat aīam suam plus q̄ꝫ me nō est me dignus Apl̄s. Erunt hoīes seip̄os amātes. Jlli dicuntur seip̄os amare. q̄ suum honorē ⁊ comodū plus

Phillips Fund
Oct. 29-1951
Q. 405. 169

diligūt q̄ꝫ honorē dei. Aug. in li. de doct. xp̄iana. Illi ꝟe deū diligūt q̄ nihil aliud q̄ꝫ vt nomē dei glorificet̄ exercēt. Vñ iā pauci volūt sustinere ꝓpt̄ xp̄m pauꝑtatē. ꝯtēptū. seu dolorē. sꝫ cupiūt diuitias honores ⁊ suauitates huius mūdi. Tales em̄ nō suscipiūt curas aīaꝝ vl' p̄laturas ꝓpter onus vel propter iugū dñi. sed propter honorē. Cura em̄ animaꝝ nō debetur honori. sed oneri.

¶ Multiplex em̄ est q̄stio qūo sacerdos vel pastor curā suam intrauerit. vel qūo in ea vixerit vel qualiter eā rexerit. vel patrimoniū crucifixi expēderit. vel ꝓpter quē finē eā susceperit. vel vt pascat gregē sibi ꝯmissum ꝟbo ⁊ bono exemplo. vl' vt pascat̄ a grege. Vñ hoc nomē pastor deriuat̄ ab h̄ ꝟbo pasco scis. ⁊ nō a pascor eris. vñ illud Hiere. Pastores pascebant se ⁊ gregem meum nō pascebant

¶ In vltima em̄ rōe reddēda dixit Joseph. i. xp̄s q̄ ē ver⁹ ioseph fratribꝫ suis. s. pastoribꝫ eccl'iaꝝ. Amē dico vob̄ nō videbitis faciē meā donec adduxeritis frēm vestrū minimum Glo. Qui minimū req̄rit nō obliuiscit̄ maiorē. vñ illd̄ Sanguinē ei⁹. i. aīam ei⁹ de manu tua req̄rā Greg. Tot mortibꝫ digni sunt negligētes pastores q̄t negligūt aīas. Vñ videat q̄sq̄ pastor vl' sacerdos qūo curā suam intrat vl' qūo eā regat vl' q̄liter in ea viuat. vl' ꝓpter quē finē eā susceperit. vl' qūo patrimoniū crucifixi vt dictū ē expēdat. ne a dño ei obijciat̄ in reddēdo rōem hyronice Amice. s. tꝑaliū reꝝ ⁊ non aīaꝝ qūo huc intrasti. nō habēs vestē nuptialē. i. charitatē. q̄ nō ꝓpter charitatē. i. deū q̄ ē ꝟa charitas curā tuā intrasti. vt gregē tibi ꝯmissum pasceres ꝟbo ⁊ bono exēplo. sꝫ vt pascereris ab eo. i. vt negligēs ⁊ ociosus ⁊ viuēs luxuriose ⁊ eo obmutescēte dicat dñs Ligatis manibꝫ. ne possit se defendere. ⁊ pedibꝫ. ne possit fugere. ꝓijcite eū in tenebras exteriores. i. ꝯtinuo ⁊ ꝑpetue vrētes. q̄ plus dilexit lucrū tꝑale q̄ꝫ animaruꝫ ꝑ q̄bus filius dei mortē sustinuit. Et q̄a hic vixit deliciose. ⁊ totus suspirauit in pctis. totus suspiret eternaliter in penis Et quantum gloriatus est in delicijs vite huius. tantum locum date ei in tormentis. ⁊ facite eum montem in inferno.

et ardeat vt oleū in flāma. vñ Esa. Apportari te faciā sicut gal
lū gallina cū. q portat de foro cū pedib⁹ sursuz erectis z dimis
so capite z decoquit in olla. sic tu decoq̄ris in olla gehēnali va
riis cruciatib⁹. vt pena correspōdeat culpe. qz nō cantasti. nō
generasti z cū alijs maior reputabaris. sicut gallina cius ma/
¶ Cū beneficiū alicui porrigit valde gau (ior est alijs
det. sed nō querit p̄mo quis sctōrū sit patron⁹ in eccl'ia sz q̄ztū
valeat in tpalib⁹. vñ iā pauci curāt quō curā suā suscipiūt vl' in
trāt aut q̄liter eā regāt vel in ea viuāt ꝑm deū. nec symoniā ab
horrēt. sz heu iā ipa in pl'ib⁹ dñat Greg. Si q̄s ea intētōe gra
dus eccl'iasticos vl' bñficia q̄rit vt inde habeat vite nccaria. h̄
puerso ordine vult celestia mercari. Lōge em̄ meli⁹ eēt mēdi
care vel arare vt viueret. vñ Joānes. Qui nō intrat in ouile
postū. i. p xp̄m. sz ascēdit aliūde ille fur ē z latro. fur est furan
do sibi ꝓtutes ab alijs. latro est occidendo aīas. Fur nō ve/
nit nisi vt furet z mactet. z pdat. furet ꝓtutes. mactet corpus
et perdat aīam in gehennam ignis
¶ Quilibet pastor z sacerdos in se tenet habere tria. scz sciam
eloquētiam. z bonā vitā. Sciam debet habere diuinorū li/
brorū. ac eorū intelligentiā. in q̄b⁹ deū ꝯgnoscat se z alios. vñ
Bern̄. Multi multa sciūt. seipos aūt nescīūt. q seipm nō co/
gnoscit nihil scit. Hec ē em̄ pbatissima scia inter pħos secula
res. dicūt em̄. cognosce teipm. Qm̄ Augusti. in li. de sancta
trinitate dei. pfert scie celestiū terrestrū z infernorū ppriā co/
gnoscere ifirmitatē. vñ z Bern̄. Dñe da mihi scire te ꝯgnosce/
re me diligere te. Eloqētiam debet habere discretam. vt ea q̄
scit z intelligit alijs p̄dicet. ne abscōdet pecuniā dñi sui. i. ne
sit canis mutus in domo. i. eccl'ia. vñ Esa. Clama ne cesses. z
annūcia pplo meo scelera eorū. Tullius Deli⁹ est loq̄ copi/
ose z prudenter. q̄z aliq̄d sine eloqētia acutissime excogitare
. i. eloqētia est scia recte pferendi excogitatōne cū ornatu ver
borū z pōdere sniaꝝ. Idem efficacius est audire q̄z audiri. iō
sacerdos tenet habere sciam z eloquentiā. vñ Greg. In scia
sacerdotis nec est venia nec excusatio. Daniel. alibi Ezechiel
Qui aūt docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti id ē
solis. z q̄ ad iusticiam erudiunt multos quasi stelle in ꝑpetu/

as eternitates. vñ apl's Duplici honore honorãdi sunt sacerdotes. ꝓmo ꝓpter officij dignitatẽ. Scõo ꝓpt doctrinã. p/cipue illi q̃ fideliter laborãt in euãgelio. qz ordo fideliũ plato rũ ẽ pcipuꝰ. Vitã bonã tenet habere sacerdos. vt q̃ ore pdicat ope ꝓpleat. actuũ. i. Cepit iesus facere. ⁊ docere Hier. Quid em̃ aliꝰ ẽ bñ loq̃ aut pdicare ⁊ puerse viuere. q̃ ꝓprio ore se ipm̃ ꝓdẽnare Orige. Qui aliũ nõ instruit seipm̃ docere nõ pt Greg. Nõ in splẽdore ꝑborꝫ pdicator gloriet. sz in ope ꝑtutũ Hiero. Doctoris ẽ lapsis manũ porrigere adutricẽ ⁊ errãtibꝫ oñdere iter veritatis Greg. Bonꝰ doctor ẽ q̃ hũilit seruat disciplinã ⁊ p disciplinã nõ incurrit supbiã Chryſ. vis bonꝰ apparere. circa vitã tuã esto austerus. circa aliorꝫ pctã esto benignus. Audiãt te hoies qua mãdantẽ. ⁊ grauia faciẽtẽ Greg. Cuius vita despicit restat vt eiꝰ sermo ꝓtemnat

¶ Quiuis em̃ pastor siue sacerdos sit sedulꝰ in cura sibi ꝓmissa. ⁊ in ambone fidelis pdicator. vt pco dñi. vt parat dño plebẽ pfectã. in cathedra vt pius ⁊ discretus iudex. in ꝓfessione mediator inter deũ ⁊ pctõrẽ. vñ Chryſ. Nõ erraꝰ modicã pniam iniũgẽtes. nõne melius ẽ ꝓpter misericordiã redde rerõem q̃ ꝓpt crudelitatẽ Nã vbi paterfamilias ẽ largꝰ. dispẽsator eiꝰ nõ dz cẽ tenax. sz deꝰ ẽ benignꝰ. ad q̃d g̃ sacerdos

¶ Sit etiã sacerdos vl' pastor pius in afflictorꝫ (ẽ austerꝰ ꝓpassione ⁊ hospitalitate. ⁊ in elemosinarꝫ largitõe duplici. s. corpali ⁊ spũali. Spũalis ꝓtinet in h̃ ꝑsu. Corrigo parco p cor. doceo. fero ꝓsulo solor. Corrigo errãtẽ. pco inimicis. p/cor p inimicis. doceo insipiẽtes. fero molestos. ꝓsulo pusillanimes. solor tribulatos. Corpalis ꝓtinet in h̃ ꝑsu. Colligo poto cibo redimo tego visito ꝓdo. Sunt etiã septẽ spẽs elemosyne. Prima est. quã hõ sibi ꝓpi dat. vñ Salo. Miserere aĩe tue placẽs deo. Itẽ Qui sibi nequã cui bonꝰ. Scõa elemosyna ponit sup̃ pedes dñi quã dat ostiatim mẽdicãtibꝫ. ⁊ pegrinis ⁊ hospitibꝫ in hospicio colligendo ꝓpt deũ. vñ Esa. Frãge esurienti panẽ tuũ Aug. Elemosyna est vnguẽtũ q̃ maria magdalena vnxit pedes dñi. i. pauperes. q̃ ſt̃ mẽbra eiꝰ vngebat. Tercia ponit in gremiũ dñi. q̃ dat leprosis infirmis ⁊ captiuis pcipue iter paganos vñ eccl's Abscõdite elemosinã in sinu pauperꝫ. Quarta ponit in manus dñi quã hõ datvi/

duis ⁊ orphanis ⁊ ill' qs pudet mẽdicare. ⁊ q̃ magnũ defectũ
sustinẽt ppt honorẽ tpalẽ. ꝑcipue ãt quã dat amicis ⁊ cogna/
tis ⁊ indigẽtib⁹. vñ illud. Et carnẽ tuã ne despexeris Catho.
Ignotũ tibi tu noli ꝓponere notis. Quita ẽ q̃ ponit sup̃ cor
dñi. cũ hõ dimittit offensas sibi illatas. ꝓbis. iniurijs. ⁊ reb⁹
ablatis. vñ Dimittite. ⁊ dimittet vobis. Sexta ponit in os
dñi qñ qs offert ad arã ꝑ posse suo de reb⁹ iuste acq̃sitis. vbi
offert sacrosctm̃ corpus dñi ꝑ salute viuorũ ⁊ mortuorũ. Et
cũ qs dat sacerdotib⁹ elemosynã cuiuscunq; pfessionis. vl' ad
calicẽ vel ad ornamẽtũ ⁊ decorẽ domus dñi. vñ apl's Opere/
mur bonũ ad oẽs dũ tps habemus maxime aũt ad domestꝰ/
cos fidei ⁊ doctores. s. sacerdotes. q̃ sunt illuminatores fidei.
Septima ẽ cũ q̃ xps totus vestit q̃ dat mortuis q̃ sunt i purga/
torio. vñ in li. machabeorũ. Sctã g̃. ⁊ salubris ẽ cogitatio
ꝑ defunctis exorare vt a pctis eor̃ soluant. Sctã ꝑ ꝓpassiõe
salubris ꝑ elemosynaꝝ largitõe. vñ Matthe⁹ Date elemosy
nã ⁊ mũda erũt vobis oia Daniel. Redime elemosynis pctã
tua Ber̃. Elemosyna data in vita ẽ lucerna q̃ illuminat aiam
ne cadat in tenebras eternas. Idẽ O hõ si ieiunas. in h̃ non
differs a diabolo. qr ipe nũq; ꝓmedit. etiã si vigilas. ipe nun
q; dormit. si ꝓtinẽs es. ipe nũq; coit. si silẽtium tenes ipe nũq;
ꝓbis defluit. in hoc solũ maxime diabolũ superas. si ad ele/
mosynã operã pstes. Beda Frustra adoratur⁹ manus suas
expãdit ad deum. q̃ eas ad subueniendũ ꝑ posse suo pauperi
nõ oñdit. Apls Pietas ad oia valet. nã si qs lubricũ carnis
patit vapulabit. sz nõ pibit. Hieroñ. Non memini me legisse
aliquẽ eẽ dãnatũ in h̃ seculo. q̃ vitã duxit liberalẽ Greg. Nũ
q; est vacua man⁹ a munere aut ꝓpter munus. vbi est archa
cordis repleta bona voluntate Aug. Qui dat ꝓpter pñtũ pu/
dorẽ vt interpellãtis tedio careat. rẽ ⁊ meritũ pdit. vñ⁹ Da fa
cie leta. sine leticia faciei. s. tue Si dederis pdis rẽ. meritumq;
rei. Apls Hilarẽ datorẽ diligit deus. Et de hoc dt August.
Elemosyna est res sctã augẽs pñtia ⁊ minuẽs pctã. separans
a demonib⁹. iungẽs angelis. ⁊ ẽ quasi murus inexpugnabil
circa aiam. vñ dt Thobias. Magna fiducia ẽ elemosyna co
ram deo oib⁹ facientib⁹ eã. Idẽ Thobias Elemosyna ab oi/
pctõ liberat. ⁊ nõ sinit aiam itroire i tenebras eternales Sal.

Sicut aqua extinguit ignē. sic elemosyna pctm̃. Elemosyna em̃ extinguit ignē pctī. ignē dei. ⁊ ignē ire totius gehēne.

¶ Jam dictū est de elemosyna duplici. s. spūali. ⁊ corpali. ⁊ de spēb⁹ eius cū autoritatib⁹ ꝓbātib⁹. Hūc dicēdū est de suffragijs. q̄b⁹ sacerdos aīab⁹ exñtib⁹ in purgatorio tenet suffragari. q̄z elemosynis vsus ē ⁊ vtit. q̄b⁹ aīab⁹ purgādis in penis purgatorij annus ꝑ die statuit in penitētia in hac vita neglecta vel nō pacta. q̄ aīe sunt tercia ps ecclie. expectātes i purgatorio liberatōem. Exēplū de filijs israel p desertū trāseuntib⁹ q̄draginta ānis. q̄ō q̄draginta dieb⁹ trāsissent si ꝓtra deū nō peccassent. Triplex em̃ ē ecclia. s. in hoc mūdo militās. in celo triumphans. in purgatorio expectans (vt dictū ē) liberationem. quibus quattuor modis p̄cipue p̄t subueniri. vñ⁹. Missa preces dona ieiunia quattuor ista. Absoluunt aīas quas purgans detinet ignis. Qui ignis ⁊ cetere pene purgatorij graviores ⁊ acerbiores sunt q̄z oēs pene martyrū. ⁊ oīa genera tormētorum. que in hoc mūdo a tyrannis potuerunt excogitari ⁊ adinueniri quaꝝ aiaꝝ numer⁹ oīm hoīm viuētium multitudinē excedit. vñ Aug. Flescit q̄d petit q̄ purgatoriū petit. O deus q̄z dulce erit̄ seculo satisfacere. Dico q̄ gratius in purgatorio eē ē q̄z hic penam sustinere q̄diu oculus p̄t claudi vel apiri. ⁊ q̄z illa pena quā habuit btūs Laurētius in craticula. vñ vna lachryma de puro corde plata pl⁹ purgat q̄z decē anni in purgatorio. tamē inter duo mala minus malū ē eligēdum. vñ anime clamāt. vt Job Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei. quia manus domini tetigit me. Duplex enim manus intelligitur in hoc loco. s. manus tangentis. s. in purgatorio animas purgans expectantes liberationē. ⁊ manus damnantis. s. in inferno vñ Machabeorū. Sancta ergo ⁊ salubris ē cogitatio p defunctis exorare. sancta ꝑ ꝓpassionē charorum. salubris ꝑ elemosynarum largitionē ⁊ orationē fidelium. ⁊ p̄cipue sacerdotum quibus ꝓmittuntur anime. q̄z elemosyne sunt cibus aīarum oratio ꝯo potus. ieiunia fideliū magna refectio ⁊ ꝓuisiū peregrinatio charoꝝ penarū alienatio ⁊ ereptio. Indulgētia vero eis data ꝓdest put̄ḥ meruerunt dum viuerent. Vñ legitur in ꝓmēdationib⁹ animarum. Deus cui soli competit me-

dicinā p̄stare post mortē.i.indulgentiā.qꝛ ibi aīe sunt de foro ecclie expectātes liberatōem.s.in purgatorio.q̄s manꝰ dñi te tigit vt dictū est. Pre oībꝫ āt remedijs q̄bꝫ aīabꝫ exñtibꝫ ī purgatorio p̄t subueniri.missa p̄cellit. Gregorius O q̄ꝫtū ⁊ viuificum donum dei quia nunq̄ꝫ diuina celebrātur mysteria q̄n ibi ꝯcurrant duo virtuosa opa.s.vnius pctōris ꝯuersio.vel ad minꝰ vniꝰ aīe de purgatorio liberatio. Unde caueāt heredes parētū ⁊ charoꝝ mortuoꝝ.ꝯmissarij testamētoꝝ.⁊ maxime sacerdotes ⁊ ceteri q̄bꝫ aīe ꝯmittunt̄.vel q̄rū elemosynis vsi sunt vel vtunt̄.ne aliq̄ mō eis hec remedia subtrahāt vel differāt.qꝛ eoꝝ viaticū est.qꝛ ꝓ furto ⁊ sacrilegio eis reputat̄ qꝛ p̄mo mortal'r peccāt in deū.q̄ eas sanguine suo redemit. Scd̄o in sctōs ⁊ in oēs angelos.de q̄ꝝ collegio sunt dū liberant̄. Tercio peccāt in oēs aīas exñtes in purgatorio.q̄a īpediūt eaꝝ absolutōem. Quarto peccāt in oēs xp̄ianos viuos ꝓ q̄bꝫ aīe liberate a penis orarēt ⁊ intercederēt ad deū. Pro q̄bus negligētijs tales si nō satisfecerint in p̄nti grauiter puniētur ⁊ in futura secula damnabuntur.

¶ Sequit̄ vt supra dictū est vt q̄uis pastor sit sedulꝰ ⁊ fideliter sollicitꝰ ꝓ grege sibi ꝯmisso.s.ꝓ viuis ⁊ ꝓ defunctis.⁊ nō ꝑsonaꝝ acceptor.qꝛ xp̄s gñal'r vno eodēq̄ꝫ p̄cio.i.sanguine oēs redemit.vt mereamur a dño directe ꝯmēdari.dicente Euge (serue bone ⁊c.

¶ Quo ergo ordine censet̄ ille q̄ sp̄ absens ē a cura sua.nec p̄est vt pastor.nec regit vt mercēnariꝰ In illo estimo ordine in q̄ nullꝰ ordo sꝫ sempiternꝰ horror inhabitat Ber̄. Miror clericos aliud eē q̄ꝫ qd̄ apparēt in vestitu.⁊ habitu aut q̄ntulū stꝫ clerici.gestu ⁊ actu neutrū exercēt.nec regūt se vt clerici deberēt nec pugnāt vt laici.sꝫ inordinate pl'es ex eis viuūt ꝯtra canones ⁊ statuta ecclie ꝯfundētes seipsos et totius cleri honestatē. Et qꝛ hic cum oībꝫ ꝑuerse viuētibꝫ moribꝫ ⁊ vita ꝑticipāt.om̄i pena in futuro punient̄.vñ Origenes. Unūqd̄q̄ꝫ q̄d est pctm̄ hꝫ suū demoniū.⁊ vnūqd̄q̄ꝫ demoniū hꝫ suū suppliciū. Attendite ergo o vos sacerdotes ad q̄d vocati estis electi ⁊ ꝯstituti.vt dictū est.⁊ seruite deo in sanitate ⁊ iusticia.vñ Apl's Nō em̄ vocauit nos dñs in īmūdiciā.sꝫ in sctificatōem.vñ idē. Hec ē em̄ volūtas dei sanctificatio vestra.vt sciat vnusquisq̄ꝫ vas suū.i.corpus in sancti/

ficatõne possidere. qꝛ ambulãs in via ĩmaculata. i. in castita/
te mẽtis et corpis hic mihi ministrabit in tãti corpis myste/
rio. et ego dñs exaudiã eũ. vñ Augu. Quid ꝓdest si castitas
seruat̃ in corpe. ⁊ mẽtis integritas intus polluit̃ in mẽte Ce/
sarius Virginitas in corpe nihil ꝓdest si charitas a corde de
scẽdat ⁊ hũilitas. nec iã carnis integritas seruat̃. si aĩm⁹ tu/
more supbie corrũpit̃. vñ Bern̄. Supba castitas nõ est vera
castitas. sꝫ armatũ diaboli ꝓstibulũ Aug. Aĩaduertite o vos
sacerdotes ĩ. quãta puritate ⁊ tremore debet accedere ad istd̃
sacrificiũ. ad qd̃ xp̄s accessur⁹ sanguinẽ sudauit p̄ angustia.
vbi ip̄e sacerdos mirabiliter ⁊ ineffabiliter obtulit. Vñ dica
tis cũ ꝓpheta In toto corde meo exq̃siui te Cor mũdũ crea in
me deus. id est restaura. ⁊ spm̄ rectũ innoua ĩ visceribꝫ meis
vt te ꝑfecte diligere et digne laudare merear

¶ Quid ergo dicendũ est de sacerdotibꝫ manifeste cohabitãti
bus cũ mulieribꝫ. vel adulteris vel fornicantibꝫ. vel ꝓprias
oues violantibꝫ. vel ebriosis ⁊ lasciuis. ⁊ secularibꝫ pl̃ibꝫ nego
tijs ⁊ vanitatibꝫ ĩplicatis. Cõmittem⁹ em̄ ꝯsciẽtijs ep̄oꝝ ⁊ eo
rũ p̄latis Hiero. Alieni erroris nõ est nostrũ reddere rõnẽ sꝫ
p̄latoꝝ Bern̄. Integritati tue sis diligẽs explorator nõ alie/
ne Quid ergo de illis iudicãdũ ẽ q̃ spõsaꝫ xp̄i violãt Hieron̄.
Sicut scelesti⁹ ẽ sacrosctãm eccl̃iam temerarie destruere q̃ꝫ
domũ plebeiã. ita scelesti⁹ est spõsam xp̄i violare q̃ꝫ sponsam
ꝓximi Glosa sup Leuiticũ. Cũ diabolus sup omni peccato
gaudet. maxime ꝯgaudet fornicatõi. ⁊ maxime in sacerdoti/
bus ⁊ religiosis. q̃ sunt ministri altaris Hieron̄. Acerbiora
gehẽne tormẽta sunt. q̃bꝫ fornicatores ⁊ adulteri debent̃ Idẽ
Quid tibi cũ mulieribꝫ tu sacerdos q̃ ad altare dei famularis
et in cui⁹ loco stas. Dic sacerdos q̃ eisdẽ labijs oscularis filiũ
v̄ginis q̃bꝫ osculat⁹ es filiã veneris O iuda osculo tradis fi/
liũ hoĩs Bern̄. O sacerdos corp⁹ tuũ efficit̃ quotidie sepul/
chrũ xp̄i. qũo ex ore tuo egredit̃ falsitas. ꝑ qd̃ ingredit̃ tãta ve
ritas. scꝫ ip̄e xp̄s. qũo oculi tui aspiciũt vanitatẽ q̃ inspiciunt
tantã veritatẽ. quare man⁹ tue extẽdũtur ad illicita q̃ tractãt
tenẽtẽ oĩa. q̃re te ingurgitas ebrietate. q̃ plenus esse deberes
dei bonitate Aug. Si sacerdos sit vas incõtinẽtie libidinis

iuxta filiū ꝑgis i altari statuet idolū veneris. ⁊ cū ore polluto ꝓfert ꝑba canonis. os ei ei⁹ amaritudic ⁊ dolo plenū ē. q̄uis em̄ oret cū labijs. tñ in faciē exputt xp̄i ⁊ cū p̄sumit sumere cor pus dn̄icū in os eius pollutū. leuius esset ei q̄ p̄iceret ip̄m in lutū Bern̄. Vere sacerdotes q̄ in carne ābulāt deo place re nō possunt. q̄ placere meretrici cupiūt ⁊ p̄sumunt. Idem Turpissimū ē man⁹ deo dedicatas ⁊ sacro chrismate ꝓsecra tas pudēdis mulier̄ ingerere. ⁊ post hoc sacrosctm̄ corpus dn̄icū tāgere Canon. Nullus p̄sumat audire missam a p̄sbytero quē ꝓ certo nouerit habere ꝓcubinā. distin. xxxij. cap. Nullus Aug. in decr̄. d. xl. c. de vita p̄sbytero⁊ ōt. q̄ plus placet deo rugit⁹ leonū siue mugit⁹ boū. ⁊ grunit⁹ porco⁊ siue suū q̄ cantus p̄sbytero⁊ cātātū luxuriantiū Grego. in decretis. d. l. c. Si q̄s p̄sbiter diacon⁹ vl̄ subdiacon⁹ iacue/rit infamia fornicatōis. inhibeo ei introitū eccl̄ie. donec satis faciat de mala fama sua deo ⁊ pp̄lo. ⁊ si non satisfaciat inhi/beo vob̄ ne aliq̄s vestrū audeat audire officiū ei⁹. q⁊ oēs bñ dictōes vertunt̄ in maledictōes. testāte Malachia ꝓpheta. Maledicā inq̄t bñdictōib⁹ vestris. q⁊ manus vr̄e plene sunt sanguine Ber̄. O q̄ temerariū ⁊ q̄ nephādū ē pollutis ma/nib⁹ tractare filiū ꝑginis. ⁊ ore sordido sumere. Que mens nō rapit̄ ad excessum. q̄s oculus nō erubescit. q̄s audit⁹ nō terret̄. vbi mūdi p̄cū p̄icit̄ in sterq̄linū. i. in os īmūdi sacer dotis. Dirū est q̄ talis tūc nō veret̄ angelū dei stare iuxta se. q̄ secet eū ꝑ mediū. Et tales bñ p̄nt vocari p̄sbyteri sui san ne Aug. O tu indigne sacerdos noli plus me affligere peccā do. pl⁹ em̄ vuln⁹ pcti tui me ledit. q̄ vuln⁹ lateris mei. Idē Magis delinquūt q̄ iā regnātē i celis ꝓtēnūt peccādo. s. in/digne corp⁹ xp̄i tractātes ⁊ sumētes. q̄ q̄ crucifixerūt eū am/bulātē in terris. nō q̄si crucifigētes. sz q̄si tāti sacri indigni/ꝓfectores. ⁊ p̄sumptuosi ꝓceptores. q⁊ illi deū semel crucifixe rūt in terris. isti q̄ tū in eis ē indigne tractātes ⁊ sumētes q̄ti/die crucifigūt Amb. Qui indigne xp̄m sumit idē ē ac si ip̄m interficiat Augu. Melio⁹ ē spūalia penit⁹ omittere q̄ indig/ne tractare vel tāgere. Idē Inter oīa miserordia dei opa q̄ ab initio impēsa sunt saluti hoīm nihil mirabili⁹ nihil excel/

lētius. q̄ q̄ p mūdo crucifixus ē dñs Leo papa Magis admirāda dei hūilitas q̄ sua maiestas Augu. Minima gutta sanguinis xpi suffeciſſet ad redēptōem generis humani. Sz iō maior copia sanguinis eius data est. vt copiosior clareſceret xpi affectus nos diligētis. vñ Bern. Patet em̄ amor xpi nos diligentis in vulnere lateris

¶ Attēde ergo o homo quātū p te datū sit z maxime tu sacerdos q̄ corpus z sanguinem tractas domini. Timendum ꝑo est q̄ dominus tales sacerdotes indignos. vt dictum est non exaudiat. sed magis eum ad iracundiam prouocēt. vnō illud. Prouocauerūt eū filij eius. z nō filie. sz belial in sordib id ē in pctis. ideo dominū non placant. sz magis offendunt eum. Nam etiam loca sacra q̄ tangunt z calcant q̄ diu sunt in pctis obstinati ꝓtaminant Bernardus Sacerdos sine offensa viuat. qui pro offensis iudicē deum interpellat. ne offensum potius ad iracundiam prouocet q̄ ꝓpescat Augu. Maius p̄iudicium deus in mūdo nō patit ab hoib viuētib q̄ a sacerdotib carētibus scia z bona vita. Idē Plus placet deo vlulatus canum vel luporū q̄ cantus inimicorū. i. clericorum malorum Greg. Nihil est qđ tantū offendat ecclīam dei. q̄ q̄ indigni assumantur ad regimē aiaꝝ. Vñ plati q̄dam nunc tēporis parū curāt quos iā ad ordines recipiant vel admittant. vel q̄bus in sacerdotes pmouēdos manus imponant Vñ laici iam clerū vilipēdunt. z claues ecclie minime curant. totā q̄ dignitatē sacerdotū. q̄a negligētes z ceci sunt duces eoꝝ. z ductores cecoꝝ. Aplus Lauēdū ē ne cū alijs p̄dicauerim. z ip̄e reprob efficiar. Predicāt q̄dā nō mechādū. z ip̄i mechant. nō furādū z ip̄i furant ꝛc. vicia tā ꝓbis q̄ factis inordinate viuētes pficiūt. Hec oīa p̄dicta plātis ꝓmittim? et ecclesiastice correctioni corrigenda

¶ O vos ergo plati z presbyteri. in vobis pendent animē subditorum vestrorum vobis ꝓmissorum. Presbyter autez ōr quasi prebēs iter gregi sibi ꝓmisso. verbo vite z bono exēplo etiā p posse tpale subsidiū. Et non tm̄ q̄rat lucrū rex tpaliū. sz aiaꝝ. p q̄b filius dei mortē sustinuit. Vñ dñs ōt Quē pditam de manu pastoris requiram.

¶ Legit̃ in tercio libro regũ cũ regina saba in aula Salomonis esset intuita ordines ministrãtiũ ad mẽsam regalẽ ⁊ oẽm ornatũ curie ⁊ familie. p̃ oĩbꝫ laudauit ordinẽ pincernaꝝ erãt em̃ vniꝰ habitꝰ. Aula salomonis ꝑcat eccĩam. regina mẽsaꝫ .s. summi regis .i. altare in quo ꝯficit̃. tractat̃. sumit̃. ⁊ fidelit̃ ministrat̃ sacrosctm̃ corpus xp̃i. cui mẽse sacerdotes diuersi deseruiũt ⁊ angeli infiniti q̃ dicũt̃ ꝟtutes celorũ. huiꝰ mẽse .s. altarꝭ sacerdotes stꝭ pĩcerne. ⁊ dñt eẽ vniꝰ habitꝰ .i. vniꝰ sctẽ ꝯuersatõis in aula summi regis. vt possint dicere cũ p̃s. In domo dñi ambulabimꝰ cũ ꝯsensu .i. in dei volũtate Qui pincerne .s. sacerdotes p̃ oĩbꝫ sunt electi ⁊ ꝯstituti ad diuina libamina infundẽda. ⁊ ad honorẽ summi regꝭ ⁊ familie .i. fidelibꝫ ꝓpinãda. Vñ eis dr̃ ꝑ ꝓphetã. Mũdamini q̃ fertis vasa dñi .i. p̃parate illi corda vr̃a in oĩ ꝟtute ⁊ mũdicia ĩteriꝰ ⁊ exteriꝰ ĩteriꝰ ꝑ charitatẽ. exteriꝰ ꝑ bonã famã ⁊ honestã ꝯuersationẽ vt digni sitis bibere de manu dñi vinũ mero plenũ mixto p̃s Calix meꝰ inebriãs q̃ꝫ p̃clarus est. Cãticis. Bibite vinũ qđ miscui vobis .s. in mea passione. sanguine ⁊ aq̃ de meo latere ꝓfluente. et inebriamini vino mee dilectõnis. nõ tñ dico mero. sꝫ meracissimo. s. illius vue de qua legit̃. vt biberẽt sanguinẽ vue meracissimũ .i. sanguinẽ filij virginis intemerate. vue dico illiꝰ vitis q̃ dixit. Ego sum vitis vera et pater meꝰ agricola est. Nobilis est vinea in qua pater celestis agricola ẽ. nobilis vitis filiꝰ dei est. nobiles palmites sunt apl̃i. nobile vinum eius cuius sacerdotes sunt pincerne. s. illius sctĩssimi meri .i. sanguinis xp̃i q̃ ꝓfluit de torculari. qđ dñs solꝰ in ara crucis dũ pateret̃ mortẽ calcauit. q̃ oĩbꝫ .s. sanguinẽ vue p̃dicte in eũ credẽtibꝫ ꝓpinauit meracissimũ. quẽ assumpsit hõ factus de mũdissima carne gloriose virginis marie

¶ Eya vos sacerdotes pincerne veri salomonis .i. iesu xp̃i et camerarij ⁊ secretarij et dispẽsatores ministeriorũ dei. diligẽter attẽdite in q̃ gradu ⁊ dignitate sitis ꝯstituti .s. sup oĩa bona dñi. vñ Augu. Quid potuit deus plus facere sacerdotibꝫ. q̃ꝫ ipsum creare tractare sumere ⁊ ministrare. Ergo redite ad cor. et inspicite illud insigne p̃uilegiũ vestre dignitatis Quinq̃ em̃ sunt dignitates sacerdotũ pre ceteris. Primo dr̃ sacer

dos quasi sacris dotatus.s.sacris ordinibꝫ.qꝛ ipe est in summo gradu.q̇ ē sacerdotiū. Scdo q̄si sacris deditꝰ.i.ad sacrificāda sacramēta. Nā ipe sacrificat sacrosctm̄ corpꝰ dñicum ꝟbis signis ⁊ ꝓdigijs ⁊ cetera sacramēta. Tercio dr q̄si dās sacra Dat em̄ baptismū ꝯfessionē pniam indulgētiā eucharistiā bñdictōem ⁊ extremā vnctōem. Quarto dr sacerdos q̄si sacra docēs. docet em̄ ꝟbū scti euāgelij ⁊ articulos fidei Quinto dr sacer dux. q̄si ducatū p̄bēs ⁊ iter ppl'o dei ad regna celorū. ꝟbo sane doctrine. ⁊ vite bono exēplo. vñꝰ Sacris dotatus. ⁊ sacris deditus. atq; Sacra docēs. sacra dās. ⁊ dux sacer esto sacerdos Ber. Elegi mihi in sacerdotē dignū māsionis habitaculū in vase vitrio. qꝛ lꝫ vitrū de vili materia sit. tñ ꝓbat clarius sup aurū ⁊ argentū. Sic q̇libet sacerdos q̄uis sit pctōr p̄lucet oibꝫ alijs regibꝫ ⁊ p̄ncipibꝫ. ⁊ est dignior om̄i creatura. vñ Vos estis genꝰ electū. gens sctā. regale sacerdotiū. ppl's acq̇sitōis. nō solū tpalis electōis. sꝫ eterne p̄destinationis Elegit aūt vos dñs añ mūdi ꝯstitutōem. q̇ nōdū eratꝫ nisi p̄destinati. ¶ Et est notādū ꝙ p̄destinatio nihil aliud est q̄ꝫ gr̄e vl' gl'e p̄paratio. s. gratie in pñti. ⁊ gl'e in futuro. vnde Aug. sup illo ꝟbo Elegi ⁊ p̄elegi O p̄sbyter siue sacerdos si deꝰ sic te elegit. redde rōem villicatōis tue. q̇d vl' qd̄ in hoc seculo elegeris. dū deus vltōem a te req̇ret. qꝛ scriptū est. Cui plus donauit plus req̇retur ab eo.

¶ O venerāda sacerdotū dignitas. si digne ⁊ sacerdotal'r vixeritis. intra quoꝝ manꝰ velut in vtero ꝟginis filiꝰ dei incarnatur. O celeste mysteriū. q̇d p̄ vos pr̄ ⁊ filiꝰ ⁊ spūssctūs tā mirabil'r opat. ꝙ vno eodēqꝫ momēto idē deꝰ q̇ p̄sidet in celo in manibꝫ vestris ē sacrificiū Greg. Hoc tam insigni priuilegio stupet celū. mirat terra. venerat angelica celsitudo. Quid ergo retribuā dño ꝓ oibꝫ q̄ retribuit mihi. ꝟbi gratia. Iste qui creauit me dedit mihi creare se. q̇ creauit me sine me creat me diāte me. Quid ergo retribuā dño ꝓ tā singulari dono sacerdotij mihi impēso q̇d ē datū optimū ⁊ donū ꝑfectū. q̄si dicat nescio. nisi duo minuta. s. corpus ⁊ aīam. corpꝰ in seruitutē ⁊ aīam in laudē. vñ p̄s. Lauda aīa mea dñm

¶ Cōsiderate ḡ mirabilē vestre excellētie dignitatem. ꝙ vos

deus nõ solũ ꝑ cetero gñe ordinauit. sꝫ etiã ꝑ cũctis creaturis q̃s ad laudẽ ⁊ gl'iam noĩs sui creauit. Vñ dñs ego ꝯstitui te sup gẽtes ⁊ regna vt euellas pcti maculã. ⁊ edifices corda hominũ pniam agere volẽtiũ ⁊ dispdas errores. ⁊ plantes ꝟtutes in aĩabꝫ viuificãdis. vñ dñs Ego vos elegi de mũdo ⁊ posui vos ad grãm vt eatis volẽdo. ⁊ fructũ afferatis fideliter operãdo. ⁊ fructꝰ vr̃ maneat in eternũ ꝯgregãdo Ber̃. Nullꝰ fructꝰ charior deo ẽ q̃ꝫ fructꝰ aĩaꝝ. ꝑ q̃bꝫ filiꝰ dei mortẽ sustinuit Qui eĩ deo ĩ oĩbꝫ hoĩbꝫ lucrant̃ aĩas ꝑ baptismũ. regenerãt ꝑ ꝯfessionẽ. ⁊ ꝑ pniam reuocãt. ⁊ eos sacramẽto eucharistie cibãt. q̃si. d. nullꝰ nisi sacerdotes. Malachias Labia sacerdotũ custodiũt sciaꝫ. s. dei. qꝛ ãgelꝰ dñi exercituũ ẽ. angelꝰ in ꝯuersatõe. angelꝰ in diuinaꝝ gr̃aꝝ actõe. ãgelꝰ in ardore charitatꝭ. angelꝰ in subiectõis hũilitate. Salua reuerẽtia angeloꝝ q̃ꝝ infinitꝰ ẽ nũerꝰ. dico q̃ maiores estis q̃ꝫ ãgeli ⁊ ꝑcellitis dignitatẽ eoꝝ largo mõ loquẽdi. Cui nãq̃ꝫ angeloꝝ tradidit deus q̃d datum est sacerdoti. s. Quodcũq̃ꝫ ligaueris super terrã erit ligatum ⁊ in celis ⁊c̃.

¶ Nota due sunt claues. s. scĩe ⁊ ptãtis. date a dño btõ Petro et ceteris hoĩbꝫ. nõ oĩbꝫ. sꝫ solũ sacerdotibꝫ ⁊ successoribꝫ suis Licet em̃ solus deꝰ pctã remittat. tñ nũq̃ꝫ vel raro sine suis ministris. i. sacerdotibꝫ. Qd̃ p̃t ꝓbari ꝑ leprosos q̃s cum dñs mũdasset dixit. Ite oñdite vos sacerdotibꝫ ⁊ hũiliter obedite et dũ irẽt mũdati sunt. Probari etiã p̃t ꝑ lazaꝝ. quẽ cũ dñs suscitasset a mortuis dixit discipul' suis. soluite eũ. ⁊ sinite abire. Et q̃re ip̃e dñs nõ soluit eũ a vinculis cordis q̃ soluerat eũ a vinculis mortis. ⁊ q̃re nõ iussit mariã ⁊ marthã sorores eius soluere. vl' iudeos cognatos eiꝰ. q̃ erãt ei ꝓpinq̃ores debito naturali q̃ꝫ discipuli dñi Per h̃ euidẽter pꝫ ⁊ ꝓbat̃ q̃ sol' sacerdotibꝫ a dño data ẽ ptãs ligãdi atq̃ꝫ soluẽdi. Ecce q̃ꝫta dei benignitas ⁊ sacerdotũ dignitas. qꝛ ip̃e dñs qñq̃ꝫ ꝑ malos bonũ opat̃. ⁊ h̃ iõ ne claues eccl'ie a fidelibꝫ ꝑuipẽdant̃. qꝛ si aliqñ sacerdotes nõ h̃nt ex merito. tñ h̃nt ex officio dignitatis ⁊ si q̃s sacerdotũ indignꝰ sit q̃d absit. h̃ sibi nõ tibi nocebit

¶ Ecce quanta ptãs vobis sacerdotibꝫ data est. qꝛ lingue vestre claues celi facte sunt Bernardꝰ. O q̃ꝫtam dignitatẽ ꝯtu

lit vobis deus. q̃ta ē p̃rogatiua ordinis sacerdotalis. p̃tulit vos regib⁹ terre. p̃tulit hũc ordinē oib⁹ hoib⁹ ĩmo vt alti⁹ loquar. p̃tulit vos angelis. thronis ⁊ dñatõib⁹. Sicut em̃ non angelos. sꝫ semē app̃hēdit abrae ad faciēdā redēptõem. sic nõ angelis. sꝫ hoib⁹. s. solis sacerdotib⁹ corpis ⁊ sanguinis sui cõmisit ꝯsecratõem. ¶ Nota. q̃ ad q̃nq̃ ꝟba sacerdotis stãtis ad altare ⁊ dicētis ꝟba canonis. h̃ ē em̃ corpus meũ. xp̃us fit p̃ñs. q̃b⁹ ꝟbis dedit dñs vim ꝯficiēdi in cena. cũ dicebat discipulis suis. Hoc facite q̃tiēscũq̃ sumitis in meā ꝯmemoratione. i. ob mei amoris memoriā. quē exhibui in cruce passus ꝓ vob. Tũc em̃ celi celoꝝ apiunt̃. ⁊ xp̃s q̃ ē ĩ sinu p̃ris venire dignat̃ in man⁹ sacerdotis. cui ꝟtutes celoꝝ deseruiũt ⁊ panis in altari in verũ corp⁹ xp̃i. ⁊ vinũ in ei⁹ sanguinē ꝯuertitur ⁊ trãsmutat̃. ⁊ sub modica forma panis tot⁹ velat̃ de⁹ verus. ⁊ hõ. vñ Esa. Vere tu es de⁹ abscõdit⁹. s. in h̃ pane vt medicina sub nebula. psalmista Mirabilia opa tua dñe. s. in h̃ sacramēto corpis ⁊ sanguinis tui. ⁊ aĩa mea cognoscet nimis. s. cre

¶ Cũ ḡ tante dignitatis sit sacerdos. q̃ (dēdo firmiter. creator sit creatoris sui ⁊ toti⁹ creature ip̃m ꝑdere vel dãnare incõueniēs ē. vñ Isid. Sicut patrē ĩterficere filiũ ĩpossibile ē sic creatorē ꝑdere creaturā incõueniēs ē. Sicut in eccl'ia reliq̃e sctõꝝ q̃ꝝ aĩe in cel'st⁹ ꝯdunt̃. sic ip̃e xp̃s req̃escit ĩ corde digni sacerdotis Aug. Elegi ⁊ p̃elegi mihi cor digni sacerdot⁹ in habitaculũ dignũ mee mãsionis tãq̃ in vase vitrio Licet vitrũ sit de vili materia. tñ splēdidi⁹ ē auro ⁊ argēto. Sic sacerdos p̃lucet dignior ⁊ maior corã deo oib⁹ hoib⁹ p̃ncipib⁹ ⁊ regib⁹ hui⁹ mũdi in sua dignitate. vñ honorãdi sunt sacerdotes. q̃b⁹ de⁹ tãtã in mũdo p̃ oib⁹ hoib⁹ ꝯtulit grãm ⁊ honorē vñ dñs. Qui vos audit me audit. ⁊ q̃ vos spernit me spernit. Apl's. Qui vos ꝯturbat. s. indebite. iudiciũ portabit q̃cũq̃ ē ille Zacha. Qui vos tãgit sacerdotes offendit pupillã oculi mei. Et dñs in p̃s. Nolite tãgere xp̃os meos q̃s. ⁊ ꝓphetas vocat dñs. ⁊ in ꝓphetis meis nolite malignari

¶ Legit̃ de Alexã. rege magno q̃ cũ venit hirl'm ad expugnãdũ eã occurrit ei sacerdos iudeorũ ĩ ornatu põtificiali. q̃siuit rex q̃s eēt. ⁊ dcm̃ ē ei q̃ eēt sacerdos altissimi ip̃e ꝟo descēdēs

ab equo humiliter inclinãdo honorauit eũ. Et sic iudei obti/
nuerũt p eũ grãm regis Quãtomagis sacerdotes xpianorum
hui⁹ tpis honorãdi sunt. qz ipe de⁹ honorat in ipis. cui⁹ ca/
merarij sunt z ministri Salomon Dabit illis. s. sacerdotibus
electũ dei donũ. z sors i tẽplo dei altissimi. i. sors duplex. gre
et glorie. De sorte gre z gle ỏt ps. In manib⁹ tuis sortes mee
. i. ordo z vita electõis. De sorte gle ỏt Daniel Stabis i sorte
tua in finẽ diez. Sapiẽ. Ecce ꝓputati sunt. s. sacerdotes in/
ter filios dei. z inter sctõs sors illoz̃ est. s. sacerdotũ. Merito
g̃ gaudete z bñdicite vos sacerdotes dñi dño. laudate z sup/
exaltate eũ in secula. q̃ vos ad tantã gloriã elegit
¶ Venit fili⁹ hois q̃rere z nõ seducere. saluare z nõ dissipare
sicut mali plati. de q̃b⁹ sapiẽs Durũ ẽ iudicium his q̃ male in/
trãt. duri⁹ his q̃ postq̃z intrauerũt male vixũt. durissimũ his
q̃ male pfunt. Tres em̃ sunt q̃stiones. s. qũo intrasti. qũo vi/
xisti. z qũo recessisti De pmo Amice qũo huc intrasti nõ habẽs
vestẽ nuptialẽ. Si forte canonice intrasti. nõ p pcũ violenti
as. nõ p pcũ. nõ p ꝓsanguinitatẽ Adhuc restat q̃ intentione
aut p charitatẽ aut p cupiditatẽ. Si ppt deũ. faciat q̃ dei sñt.
sicut q̃ venit ad foz faciet ea ppt q̃ venit. At ille obmutuit. qz
nõ pcaut sibi de hac q̃stione. qz oculus ei⁹ nõ erat simplex. i.
intẽtio. igit totũ corp⁹ erit tenebrosum. vñ dñs Mittite eũ in
tenebras exteriores. Scda q̃stio fit ppt Esaiã. tu q̃s es. qua
si q̃reret. q̃s h̃. q̃luer vixisti i eccl̃ia tua si nescis rñdere. sequtur
Apportari te faciã q̃si apportat gallus gallinacius. q̃ maioz ẽ
alijs. Et ꝓcat maiores in eccl̃ia dei. q̃ nihil faciũt. sz minores.
Tercia q̃stio fit p Hieremiã Ubi ẽ grex tu⁹ q̃ dat⁹ ẽ tibi pe/
cus inclutũ. i. valde glorioſum. Et ne credas deũ posse dubi/
tare de aliqua oue. ỏt em̃ Adhuc trãsibũt oues p manꝰ nume
rãtis. Si igit nõ solũ p nobis sz p singulis subditis optet rõ
nẽ reddere. q̃z durissimũ putas iudiciũ erit o ibꝫ q̃ pfunt Tria
sunt q̃b⁹ diabolũ optume vincim⁹. s. ardẽs cogitatio. carnis
mortificatio z acuta oro. De pmo ỏt ps. In meditatõne mea
exardescit ignis q̃ fugas diabolũ fulgura corruscantẽ. marie
si meditatões sunt de passione xpi De scdo Aplus Castigo
corp⁹ meũ z in seruitutẽ redigo De tercio Augu. Oro humi

lis diuinū ꝓmeref auxiliū Christus dt ꝑ ezechielē ad ꝑlatum Speculatorē dedi te domui israel.i.laicis. Vñ valde necesse est vt sint lucidi pastores.qꝛ nemo ꝑt in speculo speculari lu/toso. Christus est sol.pastor dz esse luna.luna em̄ nō hz lumē nisi a sole.ita ꝑsbyter nō debet recepe decorē a mūdo.sz tm̄ a xp̄o. Itē ꝑsbyter q̄ ꝓ nūmis celebrat videt̄ dicere cum iuda. Quid vultis mihi dare ⁊ ego eū vobis tradā.ḡ nephas ē vendere dñm suū. Cogita ꝙ ꝑmus seruus venditor seip̄m suspēdit Judas em̄ nummos misit in tēplū. Peiores sunt sacerdotes q̄ denarios ꝓ q̄bꝫ cantāt mittūt in lupanar ⁊ in vētrē suū Judas semel xp̄m vendidit ⁊ de hoc penituit.⁊ tu forte multotiēs vēdidisti ⁊ nō penites.caue ne desperās teip̄m suspē/das Bern̄. Veniēt añ tribunai iudicis.audiet̄ pupillorū ac/cusatio ⁊ grauis allegatio.quorū vixerunt stipēdijs ⁊ nō di/luerūt eorū pctā Audi dñm dicētē. Vos ꝯmeditis pctā ppl̄i Et alibi. Pasce pasce.sz nō dt vēde vēde. Item dt. O bone iesu videt̄ ꝯtra te ꝯspirare vniuersitas ppl̄i xp̄iani.nā illi in ꝑsecutōe tua sunt ꝑmi q̄ in eccl̄ia vident̄ gerere ꝑncipatum Si q̄s de ppl̄o deuiat.ille solus perit.sed sacerdotis error multos perire facit.si etiā nō obest quātū ꝓdest. Dicit Bern̄. O sacerdos corpꝰ tuū efficit̄ q̄tidie sepulchrū xp̄i.cur tūc per os tuū egredit̄ falsitas ꝑ qd̄ q̄tidie ingredit̄ veritas. Cur oculi tui vidēt vanitatē.q̄ quotidie aspiciūt veritatē. Cur manꝰ tue extēdūtur ad illicita ⁊ inania.q̄ tenēt tenētē oīa Cur te ingurgitas ebrietate.q̄ totꝰ plenus debes eē sobrietate Rogo ergo te vt fugias oēm vanitatē.ne in futuro ꝯdēneris ꝑ veritatē. Tāto vtiq̄ grauius cades ab alto quāto excellētiꝰ pol/les dignitatis officio.idē Bern̄. O dñe pastores tui mutati sunt in tonsores.agni in lupos.defensores in dissipatores q̄ deberēt eē sobrij q̄tidie sunt ebrij.q̄ ꝑlati pilati.q̄ casti icesti q̄ pastores seductores. Nōne totiēs repetitū ē. Petre amas me pasce oues.q̄si.d.nisi me ꝑfecte diligas.i.plus q̄ꝫ te tua.et tuos.nō intromittas te de cura ista.nec tu sacerdos.⁊ maxīe pastor ꝓ ouibꝫ ꝓ q̄bꝫ effusus est sanguis meꝰ Bern̄. Nō de/bet alioꝝ ducatū suscipe.q̄ nō vult alios bñ viuēdo ꝑire Nullus ita vilipēdit officiū suū sicut clerici Fabri.⁊ agricole ma/

ne surgũt. sz nõ ipi. dormiũt em̃ vsqꝫ ad meridiẽ Ber̃. Ue sa/
cerdotibus miseris proditoribus socijs. q̃ iterum xp̃m quan
tum in eis est crucifigunt ⁊ sanguinẽ testamẽti pollutũ dicunt
Qui manibus pollutis. oculis impudicis. ore venenato. cor
de impudico. interdũ ad reuerẽdum sacramẽtũ nõ reuerẽter
accedunt angelos assistẽtes offendũt. ⁊ de singulari medici/
na sibi miserabiliter acq̃rũt eternã damnatõem. Cauete vob̃
p̃latuli. voratores vt catuli. mortẽ nõ attẽditis. q̃ fauorẽ vẽdi
tis. Dantur nummi. ꝓcurant̃ paruuli. s. ideoti irregulares ex
cõicati. giezite. ebriosi. lusores. nunq̃ꝫ casti. semper incesti. ve
vobis. ve ⁊ semper ve.

¶Dominus trãsiens de hoc mundo ad patrem. ecclesiam
quam suo sacratissimo sanguine redemit fratribus suis. s. sa/
cerdotibus regendã commisit dicens Exiui a patre ⁊ veni ĩ
mũdũ. iterũ relinquo mũdũ ⁊ vado ad patrem. vos oues me
as custodite ꝑ quibꝫ sanguis meus effusus est. Quãta sit di/
gnitas sacerdotalis. s. officij ⁊ ordinis audiamus ⁊ videamꝰ
Quãtũcunqꝫ em̃ sit aliq̃s bonus tñ nõ p̃t ꝯficere corpus xp̃i
nisi ordinatus fuerit. vt officij sacerdotalis exhibeat ministe/
riũ. dei aũt est officiũ tribuere ⁊ bñdictões. vñ Aug. Sacer/
dotes nõ ꝓpria ṽtute bñdicunt. sed. q̃a xp̃i figurã gerunt. ⁊
ꝓpter eum q̃ in ip̃is est bñdictõnis tribuũt plenitudinẽ. O sa
crũ ⁊ celeste mysteriũ. qd̃ ꝑ vos pater ⁊ filiꝰ ⁊ spũssctũs mira/
biliter operat̃. Credimus ꝙ post deum nõ est tanta gr̃a ⁊ po
testas. sicut est vestra. vñ Ber̃. Sup̃ potestate vestra ⁊ tamin
signi p̃uilegio vestro stupet celũ. mirat̃ terra. ꝯtremiscit dia/
bolus. abhorret infernus. veret̃ homo. venerat̃ plurimũ an/
gelica celsitudo. ꝙ vno eodẽqꝫ momẽto deus qui p̃sidet in ce
lo in manibꝫ vestris est in sacrificio. Sed vñ hoc dulcissime
et pijssime iesu. vt sacerdotes qui sunt vt nos vermiculi ⁊ pul
uis ⁊ cinis te p̃sentẽ habere mereant̃. p̃ manibꝫ p̃ oculis. q̃ to/
tus ⁊ integer sedes ad dexterã patris. q̃ vnius hore momẽto
a solis ortu vsqꝫ ab occasum. ab aquilone vsqꝫ ad austrum p̃
sto es domine. Certe non ex debito. non ex merito. sed ex vo
luntatis tue beneplacito preparasti te in dulcedine tua pau/

peri deus.s.sacerdoti. Hec est vere celestis indulgentia.hec est cumulata gloria.hec est vere superexcellens gratia. sacer/ dotem tenere deū in manibus.nullis angelorū.nullis archā/ gelorū.nullis spiritib⁹.sed hoīb⁹.nō oīb⁹.sed tm̄ ordini ve/ stro ꝓmissam esse credimus celebrationem tanti mysterij.vt ꝓsecratus in sacerdotē.prorsus idipm̄ ꝓficiat in altari quod christus in cena paschali ꝓfecit manib⁹ suis. In altari quippe sacerdotū ore ⁊ manibus ꝓficit̄ xp̄i corpus.non creatur non nasci.sed qđ totum in dextera patris est.totum in manibus totum in ore sumentis.vnus in multis.⁊ diuersis. O sacer/ dos tu es sacer dux sacra doceus sacrum dans Sacer dux in exhortatōe.sacra docens in participatione carnis.⁊ san/ guinis christi.sacrum dans pro deo exemplum viuendi cete/ ris.vt amplius mouearis.immovt magis incalescas in amo rem tui redepmtoris.voluit christus vt iugiter coleretur per tuum mysterium.quod semel offerebatur in mundi precium et perhennis illa victima viueret in memoria.⁊ semper erit in gloria patris. Unde Moyses rogauit dominum quon/ dam dicens. Ostende mihi teipm̄ dominū verum. Sed ti/ bi non solum ostenditur.sed in manibus tuis se tradit. Dele/ ctari ergo debes o tu sacerdos ⁊ gaudere in sacramento alta ris.in cuius ꝓfessiōe fidelis minister inuenit in medio patris et filij ⁊ spiritussancti astantibus ex oīlatere superius ordi/ nibus angelorum sacramentum pernotabile.mysterium su perexcellentis glorie.videt ⁊ sentit sacerdos filium dei fratrē suum ⁊ amantissimum.cuius veraciter carnem ⁊ sanguinem tenet. Unde psalmista. Narrabo inquit nomen tuum fratri bus meis. Uidet ⁊ sentit spiritumsanctum a patre ⁊ filio pro cedentem.domesticum esse socium factorem ⁊ dispensatorez suum.quia ipe vere consolator est penitentium.⁊ aduocatus omniū in se sperantium. Uidet verum deum ⁊ sentit spiritua liter angelos ⁊ omnem celi celorum senatum sibi applauden tem.⁊ vt conciuib⁹ eorū ascribi mereatur. Ibiq̄ celebratur familiare colloquium inter deum ⁊ moysen amicum suum id est fidelem ministrum. Pensa igitur iugiter.amplectere sua/ uiter Repone fideliter q̄d audis q̄d agis.quid legis.q̄d tenes

Calix sepulcrū xpi. patena. lapidē superpositū corporale sudarium. substrata corporalia lintheamina. q̄b⁹ inuolutus fuit xp̄s f̄cat. Hostia quā vides nō est panis. sed caro. z sanguis eius q̄ pepēdit in cruce p mūdi vita. Jā oculis tuis vides panē angelorū. q̄ nescit putrescere. nō vadit in secessum. sz ducet se in excelsum. illuc reducet te. vñ retraxisti imaginē. Hoc ita q̄ sacramētū ab eterno in celo repositū. sed diabolo penit⁹ celatū. q̄busdam ꝓphetis reuelatū. sollicitudini z sanctitati vestre est traditū. z p oīa donatū. Quis vidit talia. videāt oculi ne mirent. qz oīa sicut voluit fecit. O sacerdotes quantū ē q̄ in eleuatōe manuū vestrarz capita regū inclinant. q̄ reges. z regine vobis munera offerūt. O mīs ecclīa vos patres ꝓfitetur z expectat intercessores. Jn quorū ꝓuilegiati amoris premiū datū z dictū est Petro Pasce oues in singularitate potestatis datū est. Et dictum est apostolis christi. Quodcunq; ligaueritis sup terram ligatū est z in celo ꝛc. Pensate quātū est hoc maximū. s. si ad legatōem angelorum ascensus hoīm expectatur. quantū ergo est si ad arbitriū hoīm ascensus inclinat angelorū. Audite vestri officij dignitatē cautelā z ꝓstantiā. vt. cū dixit. Elegi vos ꝛc. officium vt cū dixit eatis. cautelā. vt cū dixit. fructū afferatis ꝓstantiā. vt cū dixit. fructus vester maneat. Vobis etiā dictū est. Jtē in orbē vniuersum ꝛc. Electi ergo estis vt eatis. q̄ periculosum est vobis stare. periculosius sedere piculosissimū est iacere

¶ Recordor me legisse q̄ in Burgūdia accidit. cū sacerdos q̄dā veniret ad sinodum trāsiens p mediū nemorū. obuiā habuit diabolū in forma hominis transfiguratum. quē cū salutasset tradidit ei litterā quādā clausam tradēdā epō z vniuersis rectorib⁹ in illa synodo cogregatis Quam cum aperuisset episcopus in p̄sentia omnū fecit legi. Tenor aūt istius litterē erat iste. Rectores tenebrarū rectorib⁹ ecclesiarū salutem. Mādamus vobis q̄ multum diligimus vos. quia quodcū q̄ vobis committitur. ad infernum cum magnis glomorationibus destinatis. Jtem alibi dictum fuit episcopo puerso a xpō dño. Quādo mihi reduces aīas quas cū prauo exēplo damnificasti Bernardus. Timeāt clerici ministri eccle/

siarũ q̃ in terris res sctõꝝ quas possedit iniq̃ gerunt. vt stipẽ/
dijs q̃ sufficere debeãt minime ꝯtẽti. supflua q̃bꝫ egeni susten
tari deberẽt ĩpietate sacrilegij sibi detinẽt. ⁊ in vsus supbie at
q̃ luxurie victũ pauperũ ꝯsumere nõ verẽtur. duplici iniq̃ta/
te peccãtes. s. ⁊ q̃ aliena diripiũt ⁊ sacris in suis vanitatibꝫ. ⁊
turpitudinibꝫ abutunt̃ Heu hodie nõ pascũt pastores oues
sꝫ seip̃os ꝓpt̃ q̃d ꝯminatur eis dñs dãnationẽ. Ezech. xxxiiij.
Ue pastoribꝫ israel. qꝛ pascebãt seip̃os. ⁊ oues nõ pascunt̃ a
pastoribꝫ a q̃bꝫ pasci deberẽt. vñ Ber̃. Cõuenit bonitas ama
bilẽ. scia discibilẽ. disciplina imitabilẽ reddũt. Scĩa ⁊ discipli
na bonitatẽ attrahũt. scĩa aũt corrigit ⁊ disciplina pascit. De
bet aũt q̃libet p̃latus ⁊ religiosus ⁊ clericus. q̃ alijs p̃est solli
citꝰ eẽ qũo deo oĩpoteti placeat in puritate sue ꝯscie Ber̃.
Mãducare spũaliter corpꝰ xp̃i ẽ passionis ⁊ redẽptõis eiꝰ
attẽtiꝰ recolere sacra bñficia ad sumẽdũ suauiter in ꝯscia ⁊
recolẽdũ fideliter ĩ memoria Aug. Quotidie corpꝰ xp̃i su
mere nõ laudo nec vitupero. Hoc ẽ signũ sepe cõicãdi. cũ
de ꝑceptõe huiꝰ sacramẽti timor seruilis minuit̃. ⁊ incẽdiũ
charitatis plus augmẽtat̃. Sꝫ ꝑ hoc aliq̃ retrahunt̃ cũ de cõ
munione deuotõem ⁊ ꝯsolatõem singularẽ nõ ita ꝑcipiũt ꝓ/
ut eis bñplacitũ foret. Et hi magis sua q̃ꝫ dei sui vidẽt̃ q̃rere
¶ O venerabilis sanctitudo manuũ sacerdotũ (desideria.
O felix exercitiũ. o mũdi ꝟe gaudiũ vbi ima summis iũgunt̃.
cũ xp̃s tractat xp̃m. sacerdos dei filiũ. ti bi delicie sunt eẽ cuꝫ
filijs hoĩm. vñ Petrus in canonica Uos estis genꝰ electũ re
gale sacerdotiũ. gens sctã. ppl's acq̃sitõis Aug. Uos estis in/
q̃t genꝰ electũ. nõ solũ electõe tꝑalis p̃latõis. sꝫ vt spero electi
one eterne p̃destinatõis. vñ Apl's. Elegit eos añ mũdi ꝯsti/
tutõem. q̃ nõdũ erãt nisi p̃destinati Augu. Qũo elegit eos añ
mũdi ꝯstitutõem. q̃ nõdũ erãt p̃destinãdo Grego. Predesti/
natio nihil aliud ẽ q̃ꝫ gr̃e p̃ñtis ⁊ gl'ie future p̃paratio Augu.
Quattuor em̃ req̃runt̃ ꝓp̃e ad p̃paratõem gr̃e p̃ñtis ⁊ p̃desti
natõem gl'e future. Primũ ẽ volũtas tribuẽtis. scd̃m ẽ liber/
tas volũtatis. terciũ ẽ p̃destinatio nõ exñtis. quartũ ẽ meritũ
accipiẽtis. alioq̃n nec gr̃a in p̃ñti. nec sequit̃ gl'a in futuro. vñ
apl's. Quos p̃sciuit hos ⁊ p̃destinauit ꝯformes fieri imagini

filij dei.s.sacerdotis in tāti mysterij ministerio. Idē Quos p̄/
destinauit hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit hos ⁊ iustificauit.
⁊ q̄s iustificauit illos ⁊ magnificauit Glosa In p̄destinatōe ē
gr̄a. in vocatōe potētia. in iustificatōe leticia. in magnificatōe
gloria. Uñ vos sacerdotes estis genus electū.

¶ Augustinus. O p̄sbyter siue sacerdos. sicut deꝰ te elegit ⁊
p̄elegit reddere rōem villicatōis tue in quā vl' qđ tu in h̄ secu
lo eligeris. dū deꝰ electionē a te req̄ret. nō ē dubium dare an
sacerdos sit angelꝰ. Si vixerit in castitate corpis ⁊ aīe ⁊ hūili
tate ē angelus. Si vixerit ecōuerso ē peior diabolo ⁊ h̄ ē hor
ribile valde malis p̄sbyteris. O sacerdotes ꝯsiderate vestre
dignitatis dulcissime excellētiā. q̄r dñs vos ditauit p̄ oībus
creaturis. Honorādi sunt q̄ppe sacerdotes. q̄bꝫ dñs tantā in
mūdo ꝯtulit p̄ oībus gratiā ⁊ honorem.

¶ Sapiētia. Ecce ꝯputati sunt. s. sacerdotes inter filios dei ⁊
inter sctōs sors illoꝝ ē. s. sacerdotū. Merito ḡ gaudete ⁊ bñdi
cite vos sacerdotes dñi dño laudate ⁊ supexaltate eū in secu/
la. q̄ vos ad tātā dignitatē ⁊ grām elegit. Et gratias agite ei
p̄ tātis bñficijs p̄ñtibꝫ p̄teritis ⁊ futuris. ⁊ eternalibꝫ tp̄alibꝫ ⁊
spūalibꝫ. ⁊ rogate suppliciter dicētes. Cōfirma h̄ deꝰ qđ opa
tus es in nobis p̄ immēsam grām tuā in p̄ñti. ⁊ p̄sta vt cū oī/
bus nobis ꝯmissis ⁊ oībꝫ fidelibꝫ. ⁊ cū om̄ibꝫ sctis. ⁊ angelis
tuis in futuro in regno celoꝝ ꝯfiteamur nomini tuo sancto ⁊
gloriemur in laude tua ineternum

¶ Dominꝰ noster pōtifex de vestibꝫ sacerdotalibꝫ. mysticā (vt
summꝰ sacerdos) camisiam induit ī almo vtero. s. btē v̄ginis
marie Ministri v̄o iudeoꝝ dederūt ei amictū alapis ꝯtextū
Herodes albā. q̄ñ illusit eū alba veste indutū. Ministri py/
lati cingulum q̄ñ flagellis ceciderūt eum Dederūt ei fanonē
q̄ ī ligauerūt eū ad colūnā stolā sputis ꝯtext ā. Casulā q̄ñ in/
duerūt eū veste purpurea dicētes Aue rex iudeorū Lanceam
pro baculo Crucē pro sede episcopali Spineā coronam pro
infula Clauum in pedibus p̄ sandalibꝫ. In manibꝫ clauos p̄
anulo ⁊ cirothecis. Sicq̄ ornatus pontifex noster p̄mo tem
plū aspersit. missam cantauit Heli. heli. postea indulgentiam
dedit dicens Pater dimitte illis ⁊c̄. Prelati temere credunt

sibi cuncta licere. Credidit cayphas om̃e nephas sibi phas. Ue misero mũdo. ve p̃mo. veq; scd̃o. Ue ꝑ pontificũ dedecus horrificũ. Põtifices muti. de iure suo male tuti. Quãuis cornuti nõ audent cornubus vti

¶ Nota sex vicibus fudit xp̃s sanguinẽ suũ ꝓ nobis. Primo in circũcisione. ⁊ hoc fuit nostre redẽptionis initiũ. Secũdo in orõne. ⁊ hoc fuit nostre redẽptionis desideriũ. Tercio in flagellatõe. Quarto in coronatione. ⁊ hoc fuit nostre redemptionis meritũ. q̃a liuore eius sanati sumus. Quinto in crucifixione. ⁊ hoc fuit nostre redẽptõnis p̃ciũ. tũc em̃ q̃ nõ rapuit exoluit. Sexto in lateris aptione. ⁊ hoc fuit nostre redẽptionis sacramẽtũ. q̃ inde exiuit sanguis ⁊ aqua. Sanguis in remissionẽ pctõꝝ. aqua ad lauacrũ baptismi sacrificandũ

¶ Finit stella clericorũ feliciter.

¶ In libelli laudẽ sequũtur metra.

Aspice presentis o clerice dicta libelli
Nomen presbyteri quisquis habere voles.
Terrenis nunq̃. vel paucum rebus adhere.
Hunc mundum spernes. celica sola pete
O quanta mentis acie perpendere debet.
Is. qui pastoris accipit officium
Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ipse
Et non vt populo dogmate subueniat
Crede. tuo dabitur merces condigna labori
Apte si proprium rexeris ipse gregem
Illicitus si cecet amor te diuitiarum
Letheas ditis ingrediere domos
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili
Ad christi caulã dulcius hunc reuoca
Uerus pastor oues ad summum ducet ouile
Terrenos cum artus spiritus exuerit